

Ansvarig Utbildningschef/skolchef	Upprättad av Avdelningschef grundskola Enhetschef administration och samordning	Berörda verksamheter Utbildning	Fastställt datum KS 2024-12-11 § 145
Dokumentnamn KFS 110 - Riktlinjer för föreläggande och vitesföreläggande	Reviderad		Diarienummer KS 2024-01414

Riktlinjer för föreläggande och vitesföreläggande

Sid 1/3

Fullgörande av skolplikt

Syftet med dessa riktlinjer är att tydliggöra den tredelade ansvarsfördelningen mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman.

Riktlinjerna talar om vilka styrande lagar, förordningar och stödjande dokument som ska användas för vilken styrning. Vidare ska de tydliggöra vilken instans som ska besluta om varje styrande lag, förordning och stödjande dokument.

Dokumentet gäller för

Alla skolpliktiga elever folkbokförda i Östra Göinge.

Ansvar för fullgörande av skolplikt

Ansvaret för att en elev fullgör sin skolplikt är tredelat mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman (7 kap. 20–22 §§ skollagen). Vårdnadshavarens ansvar innebär att se till att eleven fullgör sin skolplikt, vilket i praktiken innebär att se till att eleven kommer till skolan och närvarar vid alla sina lektioner.

Om en elev inte kommer till skolan är kommunens skarpaste verktyg för att åtgärda detta möjligheten att förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Skolans ansvar

När ett barn utan giltig orsak uteblir från en skola bör i första hand skolans personal försöka komma till rätta med problemet genom att följa *Rutin för att följa och säkerställa närvaron i Östra Göinge kommuns skolor* samt försöka hitta lösningar i samförstånd med vårdnadshavare och dokumentera vilka åtgärder som har vidtagits¹.

Vårdnadshavarens ansvar

Skollagen reglerar att vårdnadshavare är skyldiga att se till att barnet kommer till skolan och vid behov uppmana barnet att till exempel inte hålla sig borta från vissa lektioner. Som vårdnadshavare har man ett tydligt ansvar för att barnet får sin utbildning och inte hålla barnet hemma, eller av olika anledningar inte ser till att barnet kommer till skolan.

Hemkommunens ansvar

Hemkommunen ansvarar för att se till att alla skolpliktiga barn i kommunen får föreskriven utbildning. Hemkommunen kan även vitesförelägga vårdnadshavare som inte fullgör sin del

¹ *Rutin för att följa och säkerställa närvaro i Östra Göinge kommuns skolor*

för att barnet ska fullgöra skolplikten. Huvudmannen är ansvarig för att lämna uppgifter till hemkommunen i de fall en elev börjar eller slutar i skolan eller är frånvarande i betydande omfattning.

Vite

Vad är ett vite?

Ett vite är en summa pengar som en myndighet kan besluta att en person ska betala om personen inte har följt myndighetens beslut.

När det gäller skolplikt innebär vitesföreläggandet att vårdnadshavaren skall betala en viss summa till hemkommunen om eleven inte kommer till skolan och närvarar vid sina lektioner.

När kan hemkommunen utfärda ett vite

Ett vitesföreläggande är en ingripande åtgärd och ska inte utfärdas förrän de tänkbara ansträngningar som finns har gjorts för att på frivillig väg åstadkomma en lösning.

Sådant som talar för föreläggande kan vara att det finns dokumentation som visar att vårdnadshavaren har brustit i sin skyldighet att göra vad som ankommer på hen för att få eleven att fullgöra skolplikten genom att till exempel komma till möten och samarbeta med skolan i fråga om frånvaron. Om vårdnadshavare har tagit eleven utomlands trots skolplikt i Sverige och utan att få en ansökan om fullgörande av skolplikt på annat sätt godkänd, talar det också för föreläggande.

Sådant som talar mot föreläggande kan vara att det finns dokumentation om att vårdnadshavaren till exempel på olika sätt har försökt få eleven att gå till skolan genom att följa med eleven till skolan, stannat kvar utanför skolan under skoldagarna, deltagit i möten angående elevens frånvaro samt samarbetat och haft kontakt med skolan och socialtjänsten om elevens frånvarosituation i skolan. Om barnet är i högstadieåldern och tillsynen inte kan vara så långtgående som i lägre åldrar kan det också vara svårare att lasta vårdnadshavare för att eleven inte fullgör skolplikten.

Det ligger därför på hemkommunen att visa på vilket sätt som vårdnadshavare inte fullgjort sina skyldigheter.

Vem ska vitesföreläggandet riktas till?

Ett föreläggande om vite måste riktas till en namngiven person. Föreläggande riktas individuellt till var och en av vårdnadshavarna. Om en vårdnadshavare inte kan påverka att skolplikten fullgörs åligger det vårdnadshavaren att påvisa detta.

Vad ska vitesföreläggandet innehålla?

Vitesföreläggandet ska vara utformat så att elevens vårdnadshavare har en möjlighet att fullgöra sin skyldighet genom att eleven inställer sig i skolan. Det ska tydligt anges vilka åtgärder vårdnadshavaren ska vidta för att undgå skyldighet att betala det fastställda vitesbeloppet. Det skall även framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden ska vidtas.

Vitesbeloppets storlek och utformning

Vitesbelopp utdöms om 0,2 % procent av respektive vårdnadshavares årsinkomst² (löpande) i de fall eleven inte kommer eller deltar i undervisningen och vårdnadshavare inte gör vad som ankommer på dem att göra för att så ska ske. Denna form av löpande vite ska tillämpas varje utebliven skoldag.

Vidare utdöms vitesbelopp om 0,5 % procent av respektive vårdnadshavares årsinkomst (löpande) i de fall det handlar om ett ärende där vårdnadshavare och eller elev olovligen vistas utomlands där varken ledighet eller ansökan om att få fullgöra skolplikten på annat sätt har beviljats. Denna form av löpande vite ska tillämpas varje utebliven skoldag.

Delgivning

Huvudprincipen är att delgivning sker genom att handlingen som ska delges skickas med rekommenderad post eller lämnas personligen till delgivningsmottagaren.

Lagrums

6 kap 2 § andra stycket föräldrabalken – Vårdnad, boende och umgänge

7 kap 20 § skollagen – Vårdnadshavares ansvar

7 kap. 22 § skollagen – Huvudmannens ansvar

7 kap 23 § skollagen – Föreläggande och vite

2–4 och 9 § lagen om viten (1985:206)

16–17 § delgivningslagen (2010:1932)

² Information hämtas från Skatteverket